

## **Směrnice pro prevenci zneužívání moci při realizaci programů a činnosti Salesiánské asociace Dona Boska, z.s.**

|      |                                                                        |   |
|------|------------------------------------------------------------------------|---|
| I.   | Obecná část .....                                                      | 2 |
| II.  | Výběr, příprava a formace zaměstnanců a vedoucích programů .....       | 2 |
| III. | Zásady prevence zneužívání v rámci činnosti Sadby .....                | 3 |
| IV.  | Specifické zásady prevence zneužívání v programu Adopce nablízko ..... | 3 |
| V.   | Reakce na nevhodné jednání, postupy .....                              | 4 |

Tato směrnice nabývá účinnosti dne: 15. 10. 2024

Znění aktualizováno 31. 7. 2025

Zpracovala: Petra Klašková

## I. Obecná část

- a. Tato směrnice vychází ze Směrnice pro prevenci zneužívání dětí a mladých v salesiánských zařízeních, kterou vydala Salesiánské provincie Praha v říjnu 2017.
- b. Tato směrnice **zavazuje všechny zaměstnance, dobrovolníky a další spolupracovníky**, kteří se podílejí na činnosti Sadby, stejně tak jako **etický kodex Sadby** ([sadba.org/eticky-kodex](http://sadba.org/eticky-kodex)).
- c. **Závažné porušení** této směrnice je pokládáno za vážné porušení pracovní kázně či spolupráce a může být důvodem pro ukončení pracovněprávního vztahu nebo jiné spolupráce.
- d. **Pojmy**
  - i. **SADBA** – Salesiánské asociace Dona Boska, z.s.
  - ii. **Vedoucí programu** – zaměstnanec, dobrovolník či jiná osoba **v přímé práci** s účastníky.
  - iii. **Účastník** – osoba vůči které směřuje program Sadby nebo partnerské organizace.
  - iv. **Dítě** – osoba mladší 18 let.
  - v. **Dobrovolník** – salesiánský misijní dobrovolník v programu Adopce nablízko.
  - vi. **Hostitelská komunita** – řeholní komunita hostící dobrovolníky v rámci Adopce nablízko.
  - vii. **Program** – pobytová či nepobytová akce nebo činnost Sadby.
  - viii. **Pravidlo otevřených dveří** – místo má být otevřené či jinak zajišťující přehlednost a bezpečnost (otevřené dveře, prosklená místnost, volné prostranství apod.)
  - ix. **Noční hodiny** – na pobytových programech je to čas mezi posledním společným programem večer a prvním společným programem ráno, jinak čas mezi 21. a 7. hodinou.
  - x. **Krizová situace** – situace, kdy došlo k závažnému porušení této směrnice nebo jinému závažnému zneužití moci.
- e. **Oblasti hodné zvýšené obezřetnosti** s ohledem na nerovnoměrné rozložení moci:
  - i. Při **komunikaci s účastníky mimo program** nemusí být zřejmé, v jakém režimu se komunikace odehrává (čistě osobní x související s činností Sadby), vedoucí programu dbá, aby bylo účastníkovi jasné, v jakém režimu se komunikace odehrává.
  - ii. Do **poskytování a přijímání duchovních služeb** není nikdo nucen; duchovní služba zpravidla zakládá jistou nerovnováhu moci mezi osobou poskytující a přijímající službu.
  - iii. **Dobrovolníci v programu Adopce nablízko** jsou vůči účastníkům programů přijímající (hostitelské) organizace **v roli vedoucího programu** a řídí se při svém působení touto směrnicí, jsou si vědomi odlišného kulturního kontextu a ekonomické nerovnováhy.
  - iv. Porušení této směrnice v případě **dětí** je závažným porušením (viz odst. I písm. c).

## II. Výběr, příprava a formace zaměstnanců a vedoucích programů

- a. Při **výběru zaměstnanců a vedoucích programů** se dbá na předchozí zkušenost a reference.
- b. SADBA pořádá každoročně **školení na téma prevence zneužívání** (v rámci přípravného programu Adopce nablízko, pozváni jsou i další vedoucí programů).
- c. **Zpětná vazba** je základním nástrojem v rámci programů, po skončení programu probíhá **zpětná vazba v týmu, účastníkům** je rovněž dán **prostor** k poskytnutí zpětné vazby.

### III. Zásady prevence zneužívání v rámci činnosti Sadby

- a. Je-li to možné, **komunikace související s činností Sadby** probíhá **zásadně prostřednictvím pracovních komunikačních kanálů** (pracovní e-mail, telefon, WhatsApp apod).
- b. Na začátku každého programu jsou účastníkům **představeni vedoucí programu a jejich role**.
- c. Při pobytových programech **se dbá na oddělené ubytování mužů a žen** a také na oddělené ubytování **děti a vedoucích programů**. Vyžadují-li okolnosti, aby vedoucí programů byli ubytováni spolu s dětmi, má být na pokoji vždy více než jeden vedoucí a více než jedno dítě.
- d. **Trávení času s účastníky** probíhá zásadně **ve společných prostorách** nebo na přístupných místech. Potřebuje-li vedoucí programu jednat s účastníkem individuálně, platí **pravidlo otevřených dveří**. **Vedoucí programu se vyvaruje opakovaného trávení času pouze s vybraným/i účastníkem/y**, nevyžaduje-li to povaha věci (např. doprovázení skupinky).
- e. Není-li to k tomu vážný důvod, **vedoucí programů se vyvarují individuální komunikaci s účastníky v nočních hodinách** (osobně či prostřednictvím komunikačních prostředků).
- f. **Účastníci ani vedoucí programů nemohou být nuceni do fyzického kontaktu**. Přípustný je fyzický kontakt s účastníky, který je běžný a přiměřený situaci. Vyžaduje-li někdo fyzický kontakt, který se jeví jako nevhodný či nepříjemný, vedoucí srozumitelně situaci komunikuje.
- g. **Navazování partnerských vztahů mezi vedoucím programu a účastníkem** je v době realizace programu **zásadně vyloučeno** (např. vedoucí tábora s účastníkem, člen týmu s dobrovolníkem apod.). Pokud takový vztah přesto vznikne, vedoucí programu o této skutečnosti bez zbytečného odkladu informuje osobu zodpovědnou za daný program a tým.
- h. V komunikaci související s činností Sadby je **sexuálně zabarvená komunikace** vyloučena.
- i. Vedoucí programu srozumitelně komunikuje účastníkům hranice a podmínky účasti na programu. **Fyzické a ponižující trestání je vyloučeno**, dbá se zachování důstojnosti.
- j. Při **fotografování** souvisejícím s činností Sadby je dbáno na zachování lidské důstojnosti a svobody. **Účastníci jsou informováni a je dána možnost nebýt fotografován / vymazán**.
- k. Nabídka **duchovních služeb** je běžnou součástí programů Sadby. **Duchovní služby však nejsou účastníkům nuceny a nejsou poskytovány individuálně v nočních hodinách**. Dbá se pravidla **otevřených dveří**.
- l. **Vedoucí programu před dětmi neužívají alkohol ani jiné omamné látky**. Užívá-li během programu vedoucí jakékoliv omamné látky, odpovídá za to, aby se nedostal do stavu, ve kterém by nebyl schopen adekvátně vykonávat svou roli. Při pobytových programech je v týmu vždy **alespoň jeden vedoucí programu, který je plně střízlivý**.
- m. **Vedoucí programů neposkytují účastníkům speciální individuální dárky, materiální výhody ani peníze**. Je-li v souvislosti s činností Sadby některý účastník zvláště obdarován, děje se tak za celý tým, veřejně a s tím, že je ostatním znám důvod (např. výhra či narozeniny).

### IV. Specifické zásady prevence v programu Adopce nablízko

- a. **Dobrovolník si uvědomuje, že je současně v pozici moci i zranitelnosti** – vůči účastníkům (dětí, studenti, návštěvníci oratoře apod.) je **v pozici vedoucího programu** a respektuje všechna pravidla této směrnice týkající se vedoucích programů. **Vůči Sadbě a vůči členům hostitelské komunity je v pozici účastníka** a vztahují se na něj ustanovení o účastnících.
- b. **Doprovázení (mentoring) dobrovolníkům v programu Adopce nablízko** některým z vedoucích programu (během přípravy, pobytu i po návratu) je **zřetelně odděleno od duchovní služby a**

**duchovního doprovázení.** Vedoucí programu dbá na to, aby dobrovolník věděl, v jakém režimu se nacházejí. Dobrovolníkům je **doporučeno volit zpovědníka nebo duchovního doprovázejícího mimo členy hostitelské komunity.**

- c. **Dobrovolník je (širší) součástí hostitelské komunity.** Zachovává mlčenlivost o interních záležitostech komunity (vyjma komunikace se Sadbou) a jedná tak, aby nepoškozoval dobré jméno hostitelské komunity (vyvaruje se pomlouvání, kulturního pohoršování apod.).
- d. **Dobrovolník nevstupuje do soukromých pokojů (ložnic) členů hostitelské komunity a neumožňuje vstup do svého soukromého pokoje členům komunity nebo účastníkům.** Vyžaduje-li naléhavá situace, aby se jednalo jinak, **je vždy respektováno pravidlo otevřených dveří.** S ohledem na fyzickou, psychickou i materiální bezpečnost je dobrovolníkům **doporučeno neumožňovat vstup do svého soukromého pokoje ani jiným osobám** (zaměstnanci apod.). Pokud se na pokojích navštěvují dobrovolníci vzájemně, činí to tak, aby nevyvolali pohoršení v daném kulturním kontextu (zejména při návštěvě žena – muž, berou ohled na denní dobu apod.). Tato pravidla se obdobně použijí pro případy individuálního setkávání dobrovolníků s účastníky nebo členy komunity v jiném uzavřeném prostoru.
- e. Dobrovolníkům je **doporučeno vyvarovat se jiného než běžného zdvořilostního fyzického kontaktu s účastníky nebo členy hostitelské komunity,** vždy dbají kulturních zvyklostí jak na straně místních, tak u sebe. Pokud dobrovolníkovi nějaký druh fyzického kontaktu není příjemný nebo si není jist jeho vhodností (připadá mu „zvláštní“), je doporučeno, aby svůj postoj otevřeně a srozumitelně komunikoval. Situaci může konzultovat se Sadbou.
- f. **Dobrovolník respektuje kulturní zvyklosti oblékání** a místní běžnou míru zahalování.
- g. Dobrovolníkům je **důrazně doporučeno neposkytovat finanční či jiné materiální dary** účastníkům nebo členům hostitelské komunity. Pokud realizují **materiální pomoc** v místě působení, postupují **v souladu s pokyny z přípravného kurzu** (dokument „Malé projekty“).

## V. Reakce na nevhodné jednání, postupy

- a. Došlo-li ke **krizové situaci**, tedy k závažnému porušení této směrnice nebo jinému závažnému zneužití moci, **vedoucí programu bezodkladně informuje osobu odpovědnou za daný program** a je-li to vhodné, také **ostatní členy tým.** Není-li možné informovat osobu zodpovědnou za program, informuje bezodkladně ředitele Sadby ([reditel@sadba.org](mailto:reditel@sadba.org), tel.: 737 547 972). **Stejně může postupovat účastník.**
- b. **Vedoucí programu** v případě krizové situace **bezodkladně** provedou potřebné kroky k **zajištění bezpečí** a **zjištění** skutečného stavu věci. To vše do míry, která je možná, také je vhodné zajistit svědky. Situaci řeší diskrétně a s ohledem na poškozenou osobu.
- c. Vedoucí programu zajistí **vyhotovení písemné zprávy o krizové situaci a o postupu jejího řešení** (kdy, kde a jakým způsobem se krizová situace odehrála, kdo byl zasažen/zúčastněn a jak byla krizová situace řešena, jsou-li svědectví, jsou ke zprávě přidána nebo jsou uvedeny kontakty na svědky). Tato zpráva je po skončení programu předána řediteli Sadby ([reditel@sadba.org](mailto:reditel@sadba.org)). V případě **velmi vážné krizové situace** je **ředitel Sadby informován bezodkladně.**
- d. **Má-li kdo za to, že se** v souvislosti s činností Sadby jakákoli osoba **dopustila zneužití moci**, může se obrátit na ředitele Sadby ([reditel@sadba.org](mailto:reditel@sadba.org)).
- e. Jedná-li se o případ **zneužití v sexuální rovině** ze strany salesiánů nebo vedoucích programů či zaměstnanců Sadby, **předá ředitel Sadby zprávu vikárovi provinciála** Salesiánské provincie Praha ([vikar@sdb.cz](mailto:vikar@sdb.cz)). Oběť se může obrátit na vikáře provinciála rovnou.
- f. V případě jednání, které zakládá ohlašovací povinnost dle platných zákonů České republiky, zajistí ředitel Sadby včasné ohlášení příslušným orgánům.